

## สารบัญ

หน้า

|                         |   |
|-------------------------|---|
| บทคัดย่อภาษาไทย.....    | ง |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... | จ |
| กิตติกรรมประกาศ.....    | ฉ |
| สารบัญ.....             | ช |

### บทที่

|                                                                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1 บทนำ.....                                                                                                   | 1  |
| 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....                                                                       | 1  |
| 1.2 สมมติฐาน.....                                                                                             | 3  |
| 1.3 วัตถุประสงค์.....                                                                                         | 3  |
| 1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....                                                                                    | 4  |
| 1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย.....                                                              | 4  |
| 1.6 วิธีดำเนินการวิจัย.....                                                                                   | 5  |
| 2 สถานะของบุคคลในการตกเป็นผู้ต้องหาและการให้ความคุ้มครองตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย.....                           | 6  |
| 2.1 บทบัญญัติของกฎหมายในการกำหนดให้บุคคลตกเป็นผู้ต้องหา.....                                                  | 6  |
| 2.1.1 ความหมายของคำว่า “ผู้ต้องหา” ตามบทบัญญัติของกฎหมาย.....                                                 | 8  |
| 2.1.1.1 ความหมายของผู้ต้องหา.....                                                                             | 8  |
| 2.1.1.2 การแปลความหมายของผู้ต้องหา.....                                                                       | 9  |
| 2.1.2 ความแตกต่างของคำว่า “ผู้ต้องหา” กับ “ผู้ถูกกล่าวหา”.....                                                | 11 |
| 2.1.3 แนวความคิดและทฤษฎีที่กำหนดเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่เป็นผู้ต้องหา.....                               | 12 |
| 2.1.3.1 ทฤษฎีกระบวนการยุติธรรม.....                                                                           | 13 |
| 2.1.3.2 ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรม.....                                                                             | 14 |
| 2.1.3.3 Miranda Rule หลักเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา.....                                           | 17 |
| 2.1.3.4 Exclusionary Rule หลักเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนจากการจับกุม ค้น และยึด โดยมิชอบ..... | 18 |
| 2.1.4 สิทธิของบุคคลก่อนตกเป็นผู้ต้องหา.....                                                                   | 20 |

## สารบัญ

|                                                                                                                                            |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 2.1.5 สิทธิของบุคคลภายหลังตกเป็นผู้ต้องหาที่พึงได้รับการคุ้มครองตาม<br>บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ.....                                            | 21 |
| 2.2 มาตรฐานสากลของหลักประกันสิทธิของผู้ต้องหา.....                                                                                         | 26 |
| 2.3 การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในกระบวนการสอบสวนคดีอาญาของ<br>ต่างประเทศ.....                                                             | 31 |
| 2.3.1 ประเทศฝรั่งเศส.....                                                                                                                  | 31 |
| 2.3.2 ประเทศแคนาดา.....                                                                                                                    | 40 |
| 2.4 การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในกระบวนการสอบสวนคดีอาญาของไทย<br>ในปัจจุบัน.....                                                          | 50 |
| 2.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในการดำเนินการสอบสวนคดีอาญา<br>ของไทยและต่างประเทศ.....                                                 | 54 |
| 3 การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเปรียบเทียบ<br>ระหว่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2517 และ พ.ศ.2540..... | 59 |
| 3.1 การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2517.....                                                              | 59 |
| 3.1.1 แนวความคิดในการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2517.....                                                                        | 60 |
| 3.1.2 สิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2517 ที่กำหนดให้ความ<br>คุ้มครองผู้ต้องหา.....                                              | 61 |
| 3.1.2.1 สิทธิที่จะยื่นประกันและอุทธรณ์คัดค้านการไม่ให้ประกัน.....                                                                          | 61 |
| 3.1.2.2 สิทธิที่จะได้รับการแจ้งข้อหาหรือเหตุและรายละเอียดในการที่ถูก<br>จับกุม คမ်းขัง หรือค้น.....                                        | 63 |
| 3.1.2.3 สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยม มี พบและปรึกษาทนายเป็นการเฉพาะตัว.....                                                                   | 63 |
| 3.1.2.4 สิทธิร้องต่อศาลว่าถูกคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย.....                                                                                 | 64 |
| 3.1.2.5 สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาโดยเร็วและเป็นธรรม.....                                                                        | 65 |
| 3.1.2.6 สิทธิที่จะได้ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง.....                                                                                    | 65 |
| 3.2 การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540.....                                                              | 66 |
| 3.2.1 แนวความคิดในการร่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540.....                                                                       | 68 |
| 3.2.2 สิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ที่กำหนดให้ความ<br>คุ้มครองผู้ต้องหา.....                                              | 68 |



## สารบัญ

|          |                                                                                                                                    |     |
|----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3.2.2.1  | สิทธิที่จะไม่ถูกลงโทษด้วยวิธีโหดร้าย หรือไร้มนุษยธรรม.....                                                                         | 69  |
| 3.2.2.2  | สิทธิที่จะไม่ถูกบังคับใช้กฎหมายย้อนหลัง.....                                                                                       | 69  |
| 3.2.2.3  | สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าบริสุทธิ์.....                                                                                      | 70  |
| 3.2.2.4  | สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองเรื่องการจับ คမ်းขัง คั่น.....                                                                          | 71  |
| 3.2.2.5  | สิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว.....                                                                                              | 74  |
| 3.2.2.6  | สิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัวและได้รับการ<br>การเยี่ยมตามสมควร.....                                                 | 75  |
| 3.2.2.7  | สิทธิที่จะมีผู้ช่วยในขณะสอบปากคำผู้ต้องหา.....                                                                                     | 77  |
| 3.2.2.8  | สิทธิที่จะไม่ถูกจำกัดเสรีภาพโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร.....                                                                            | 79  |
| 3.2.2.9  | สิทธิที่จะได้รับการสอบสวน การพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว<br>ต่อเนื่องและเป็นธรรม.....                                                | 79  |
| 3.2.2.10 | สิทธิในการมีทนาย.....                                                                                                              | 81  |
| 3.2.2.11 | สิทธิที่จะทราบสรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงาน<br>สอบสวนและพนักงานอัยการในการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี.....                  | 82  |
| 3.2.2.12 | สิทธิจะให้การและไม่ให้การ.....                                                                                                     | 82  |
| 3.2.2.13 | สิทธิจะไม่ถูกทรมานขู่เข็ญหรือให้สัญญา.....                                                                                         | 83  |
| 3.3      | การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา<br>ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยระหว่าง พ.ศ.2517 กับ พ.ศ.2540 ..... | 84  |
| 4        | สภาพปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญ<br>แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540.....                       | 92  |
| 4.1      | ปัญหาอันเกิดจากความไม่สอดคล้องกันของบทบัญญัติกฎหมายกับการบังคับใช้.....                                                            | 92  |
| 4.1.1    | การให้ความคุ้มครองในเรื่องของศาลเป็นองค์กรเดียวในการออก<br>หมายอาญา.....                                                           | 93  |
| 4.1.2    | การให้ความคุ้มครองกรณีการออกหมายจับและหมายขัง.....                                                                                 | 101 |
| 4.1.3    | การให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับระยะเวลาในการควบคุมตัวผู้ต้องหา.....                                                                    | 103 |
| 4.1.4    | การให้ความคุ้มครองในกรณีการค้น.....                                                                                                | 104 |
| 4.1.5    | การให้ความคุ้มครองในเรื่องการปล่อยชั่วคราว.....                                                                                    | 121 |

## สารบัญ

|                                                                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.1.6 การให้ความคุ้มครองในเรื่องการมีทนายความหรือผู้ที่ผู้ต้องหา<br>ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวน.....              | 125 |
| 4.1.7 การให้ความคุ้มครองในการตรวจสอบเกี่ยวกับการถูกควบคุมและการจับ<br>โดยมิชอบ .....                               | 127 |
| 4.1.8 การคุ้มครองให้การสอบสวนต้องกระทำด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง<br>และเป็นธรรม.....                                | 129 |
| 4.1.9 การมีสิทธิได้รับทราบสรุปพยานหลักฐานในกรณีมีคำสั่งเด็ดขาด<br>ไม่ฟ้องคดี.....                                  | 130 |
| 4.1.10 การให้ความคุ้มครองในการมีทนาย.....                                                                          | 131 |
| 4.2 ปัญหาอันเกิดจากบทบาทของเจ้าพนักงานตำรวจที่มีผลกระทบต่อสิทธิของ<br>ผู้ต้องหา.....                               | 133 |
| 4.2.1 กรณีศึกษาคดี นางสาวเชอรีแอน ดันแคน.....                                                                      | 133 |
| 4.2.2 กรณีศึกษาคดีร้านทองนวทองคำ.....                                                                              | 136 |
| 4.3 ปัญหาเกิดจากความไม่รู้เรื่องสิทธิของผู้ต้องหา.....                                                             | 138 |
| 4.4 ปัญหาจากสภาพสังคมในปัจจุบัน.....                                                                               | 139 |
| 4.5 เงื่อนไขที่ควรต้องพิจารณาในการปล่อยชั่วคราว เพื่อมิให้เกิดผลกระทบ<br>ต่อการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา..... | 139 |
| 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....                                                                                         | 143 |
| 5.1 บทสรุป.....                                                                                                    | 143 |
| 5.2 ข้อเสนอแนะ.....                                                                                                | 145 |
| 5.2.1 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา<br>ความอาญา.....                                        | 145 |
| 5.2.2 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงการบริหารงานของเจ้าพนักงาน<br>ตำรวจในการดำเนินคดีอาญาในชั้นสอบสวน.....           | 148 |
| รายการอ้างอิง.....                                                                                                 | 151 |
| ภาคผนวก.....                                                                                                       | 155 |
| ประวัติผู้เขียน.....                                                                                               | 169 |